

VERANTWOORDING HOOGTE GROEPSRISICO

WALDEN TE BUSSUM

Opdrachtgever:
Projectnr:
Datum:

Buro SRO
SRO043
14 november 2024

VERANTWOORDING HOOGTE GROEPSRISICO

WALDEN TE BUSSUM

Opdrachtgever:	Buro SRO
Projectnr:	SRO043
Rapportnr:	20241114-SRO043-NOT-VGR 4.1
Status:	Definitief
Datum:	14 november 2024

Opsteller:
RVH

Verificatie:
PC

Validatie:
PC

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2024 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of
openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm
of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande
toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie
en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan
derden of op andere wijze
toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming
wordt verleend.

1 INLEIDING

In opdracht van Buro SRO is een onderzoek uitgevoerd naar de externe veiligheidsrisico's van het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen ten behoeve van een plan Walden te Bussum, binnen de gemeente Gooise Meren. Het plan omvat de herontwikkeling van een bedrijfskavel naar woningen, bedrijfsunits en een middelbare school. Aangezien de nieuwe bestemmingen niet binnen de vigerende bestemmingsplan passen, dient een ruimtelijke procedure doorlopen te worden.

In het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) is vastgelegd wanneer en op welke wijze de hoogte van het groepsrisico moet worden verantwoord. Deze notitie geeft invulling aan deze verantwoordingsplicht.

In de onderstaande afbeelding is de ligging van het plangebied (rode cirkel) weergegeven.

Afbeelding 1 Globale ligging plangebied (bron: Signaleringskaart)

2 RISICOBRONNEN

Uit een inventarisatie¹ is gebleken dat in de nabijheid van het plan een aantal relevante risicobronnen aanwezig is. Onderstaand worden deze kort samengevat.

Transport over de weg

Het plangebied ligt niet binnen een PR 10^{-6} -risicocontour of een plasbrandaandachtsgebied van een weg in de directe omgeving. Het plan grenst wel aan de provinciale weg N236, die deel uitmaakt van de routing gevaarlijke stoffen binnen Bussum². Over deze weg vinden enkel transporten plaats ter bevoorrading van inrichtingen in de directe omgeving van deze weg. Op grond van de gemeentelijke beleidsvisie externe veiligheid³ is de hoogte van het groepsrisico van deze weg laag ($< 0,1 \times OW$) en is het niet aannemelijk dat dit als gevolg van de planvorming toeneemt tot $> 0,1$ maal de OW.

Wel ligt het plan binnen het invloedsgebied van deze weg, waardoor de risico's als gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen over de N236 (BLEVE scenario) dienen meegenomen te worden in een verantwoording van de hoogte van het groepsrisico.

Transport over het spoor

Op circa 1.500 meter is de spoorlijn Weesp aansl. – Hilversum gelegen. Het plaatsgebonden risico en het PAG vormen geen aandachtspunt voor de planvorming evenals de hoogte van het groepsrisico.

Het plan ligt binnen het invloedsgebied van deze spoorlijn, waardoor de risico's als gevolg van het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor (toxisch scenario) meegenomen dienen te worden in een verantwoording van de hoogte van het groepsrisico.

Buisleidingen

Het plangebied ligt binnen zowel de 100% letaliteitsafstand als de 1% letaliteitsafstand van buisleiding W-533-01. Uit berekeningen met behulp van het rekenprogramma CAROLA⁴, blijkt dat voor deze buisleiding geen plaatsgebonden PR 10^{-6} -risicocontour ter hoogte van het plangebied aanwezig is. Het plaatsgebonden risico is dan ook geen aandachtspunt voor de planvorming.

In de onderstaande tabel zijn de rekenresultaten samengevat.

Samenvatting kenmerken fN-curves

Situatie	Normwaarde*	Aantal slachtoffers	Frequentie
W-533-01-deel-1 - Huidig	0,004763 / jaar	96	$5,17 \times 10^{-9}$ / jaar
W-533-01-deel-1 - Toekomstig	0,191163 / jaar	373	$1,37 \times 10^{-8}$ / jaar

* Normwaarde: de maximale waarde van het groepsrisico ten opzichte van de oriëntatiewaarde. De maximale waarde wordt berekend als het product van de frequentie met het kwadraat van het aantal slachtoffers. Een normwaarde > 1 betekent een overschrijding van de oriëntatiewaarde.

Uit de bovenstaande resultaten blijkt dat voor betreffende buisleiding zowel in de huidige als toekomstige situatie sprake is van een groepsrisico dat lager is dan de oriëntatiewaarde. In de huidige situatie is de hoogte van het groepsrisico zelfs kleiner dan $0,1 \times OW$, echter in de toekomstige situatie is de hoogte van het groepsrisico hoger dan $0,1 \times OW$.

Op grond van de rekenresultaten worden de risico's uitgebreid verantwoord in deze rapportage.

¹ Quickscan externe veiligheid – Walden te Bussum, rapportnr. 20220609-SRO043-RAP-EV 1.0, d.d. 9 juni 2022 door Kragten

² Verordening routing vervoer gevaarlijke stoffen Gooise Meren 2018

³ Beleidsvisie externe veiligheid Gooi en Vechtstreek, d.d. maart 2010

⁴ Externe veiligheid buisleidingen – Walden te Bussum, rapportnr. 20220627-SRO043-RAP-CAR 1.0, d.d. 27 juni 2022 door Kragten

Inrichtingen

Op korte afstand van het plangebied is het LPG-tankstation Bantam, gelegen aan de Franse Kampweg 40 te Bussum, aanwezig. Conform de Revi bedraagt het invloedsgebied van een LPG-tankstation 150 meter. Hierdoor ligt het plan deels binnen het invloedsgebied dit tankstation. Op grond hiervan is de invloed van de planvorming op de hoogte van het groepsrisico kwantitatief inzichtelijk gemaakt.

Uit dit onderzoek⁵ blijkt dat de plaatsgebonden PR10⁻⁶-risicocontour ten gevolge van het LPG-tankstation niet reikt tot over de geprojecteerde bebouwing het plangebied. Verder is aangetoond dat de oriëntatiewaarde van het groepsrisico in zowel de huidige als de toekomstige situatie wordt overschreden. Voor de risico's als gevolg van inrichtingen geldt een uitgebreide verantwoordingsplicht groepsrisico. Volgens de gemeentelijke beleidsvisie externe veiligheid is overschrijding van het groepsrisico onder een aantal voorwaarden is toegestaan.

⁵ Hoogte groepsrisico LPG-tankstation, Walden te Bussum, rapportnr. 20240913-SRO043-RAP-LPG 2.1, d.d. 13 september 2024 door Kragten

3 UITWERKEN VERANTWOORDINGSPLICHT

3.1 Algemeen

Met het invullen van de verantwoordingsplicht wordt antwoord gegeven op de vraag in hoeverre externe veiligheidsrisico's in het plangebied worden geaccepteerd en welke maatregelen getroffen zijn om het risico zoveel mogelijk te beperken. Het invullen van de verantwoordingsplicht is een taak van het bevoegd gezag. Door de verantwoordingsplicht worden gemeenten verplicht het externe veiligheidsaspect mee te laten wegen bij het maken van ruimtelijke keuzes. Deze verantwoording is kwalitatief en bevat verschillende onderdelen die aan bod kunnen of moeten komen.

Het Besluit externe veiligheid transportroutes (Bevt) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) geeft de regionale brandweer/Veiligheidsregio een wettelijke adviestaak bij het invullen van de verantwoordingsplicht. Het advies van de regionale brandweer/Veiligheidsregio gaat vooral over het groepsrisico en mogelijkheden om een ramp of zwaar ongeval te voorkomen of de omvang ervan te beperken en de zelfredzaamheid van personen te vergroten.

De verantwoording van het groepsrisico heeft betrekking op de in hoofdstuk 2 beschreven relevante risicobronnen. Aspecten in de verantwoording die bij alle risicobronnen van toepassing zijn, zijn zelfredzaamheid en bestrijdbaarheid.

Zelfredzaamheid

Zelfredzaamheid is het zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar, zonder daadwerkelijke hulp van hulpverleningsdiensten. De mogelijkheden voor zelfredzaamheid bestaan globaal uit schuilen en ontvluchten.

Mobiliteit van de aanwezigen

Binnen het plangebied zijn geen functies voorzien die specifiek bedoeld zijn voor minder zelfredzame personen. Binnen het plangebied is het voornemen om woningen, een middelbare school en bedrijfsunits te realiseren. Aanwezige personen kunnen zich bij een eventuele dreigende situatie op eigen kracht in veiligheid brengen, maar dienen, met hulp van personeel en aanwezigen, in veiligheid gebracht te worden.

Mogelijkheden voor ontvluchting/schuilen

De mogelijkheden voor ontvluchting van het gebied, de ontvluchting van gebouwen en de schuilmogelijkheden in gebouwen worden bij de onderscheidenlijke risicobronnen beschouwd aangezien deze afhankelijk zijn van het ongevalsscenario.

Risicocommunicatie

In zijn algemeenheid kan worden gesteld dat de zelfredzaamheid kan worden verbeterd door maatregelen zoals een waarschuwings- en alarmeringssysteem en risicocommunicatie (hoe te handelen bij een incident, gebaseerd op de relevante scenario's. In geval van een calamiteit is een snelle alarmering van aanwezige personen binnen het effectgebied essentieel voor een goede zelfredzaamheid. Vluchtroutes dienen zichtbaar en duidelijk te worden aangeduid. Hierbij zijn het opstellen van een bedrijfsnoodplan en de bedrijfshulpverlening inrichten en oefenen op het beschreven scenario interne maatregelen die de zelfredzaamheid verhogen. In het ontruimingsplan (dit maakt onderdeel uit van het bedrijfsnoodplan) dient onder andere te worden beschreven:

- wie de organisatie van het evacueren begeleidt
- de verantwoordelijkheden
- waar de verzamelplaats is
- de organisatie op de verzamelplaats
- wie zorg draagt voor alarmering

Het ontruimingsplan dient opgesteld te worden in samenspraak met de brandweer. Daarnaast dienen ontruimingsoefeningen te worden gedaan waarbij de frequentie hiervan in overleg met de brandweer kan worden vastgesteld.

De invulling van de risicocommunicatie dient conform de Wet veiligheidsregio's door het bestuur van de Veiligheidsregio's uitgevoerd te worden. De veiligheidsregio ondersteunt en adviseert de gemeenten hierin in voorbereiding op een alarmering bij rampen.

Bestrijdbaarheid/beheersbaarheid

De beheersbaarheid is afhankelijk van de inzetbaarheid van hulpverleningsdiensten. De brandweer moet in staat zijn om haar taken goed uit te kunnen voeren om daarmee verdere escalatie van een incident te voorkomen. Hierbij kan gedacht worden aan het voldoende/adequaat aanwezig zijn van aanvalswegen en bluswatervoorzieningen, maar ook de brandweezorgnorm wordt hier onder geschaard. Hierbij hanteert de regionale brandweer richtlijnen zoals beschreven in de publicatie "Handleiding bluswatervoorziening en bereikbaarheid" van brandweer Nederland.

Bereikbaarheid en bluswatervoorziening

Uit bovengenoemde handleiding volgt het advies dat het plangebied en de risicobronnen goed bereikbaar moeten zijn voor de hulpverleningsdiensten via twee van elkaar onafhankelijke aanvalswegen, waardoor in geval van calamiteiten het plangebied bereikbaar is.

De locatie en de capaciteit van de benodigde bluswatervoorzieningen worden bij de onderscheidenlijke risicobronnen beschouwd aangezien deze afhankelijk zijn van het ongevalsscenario.

Zorgnorm

De brandweezorgnorm is een aanbevolen opkomsttijd die afhankelijk is van het soort object en de risico's voor de aanwezige personen. De opkomsttijd bestaat uit een optelsom van de uitruktijd en de aanrijdtijd. De uitruktijd betreft de tijd die men heeft vanaf het alarmeren totdat men gereed is om te vertrekken naar het plaats van het incident. De uitruktijd voor een beroepskorps ligt lager dan die van een vrijwillig korps, omdat de beroepsmedewerkers zich in de directe nabijheid van de kazerne bevinden.

3.2 Bevt - Weg- en spoorwegtransport

Voor de N236 en het spoor kan volstaan worden met een beperkte verantwoording van de risico's.

In een beperkte verantwoording worden de volgende aspecten beschouwd:

- mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval
- zelfredzaamheid ten aanzien van nog niet gerealiseerde (beperkt) kwetsbare objecten

Als gevolg van het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg en het spoor zijn voor het plangebied de volgende scenario's relevant.

BLEVE-scenario

BLEVE is een afkorting voor "Boiling Liquid Expanding Vapour Explosion" (kokende vloeistof-gasexpansie-explosie). Er bestaat een koude en een warme BLEVE. Bij een koude BLEVE explodeert de tank meteen. Bij een warme BLEVE explodeert de tank als gevolg van een brandhaard.

Toxisch scenario

Toxische vloeistoffen en gasen kunnen vrijkomen als de tankwagen, -wagon of -container met toxische stoffen het begeeft als gevolg van bijvoorbeeld een incident. Hierbij komen de toxische stoffen vrij in de vorm van een plas of een wolk. Een toxische plas zal vervolgens (gedeeltelijk) verdampen, waarbij een toxische wolk wordt

gevormd. Afhankelijk van de windrichting en de weersomstandigheden kan de toxische wolk richting het plangebied drijven.

Zelfredzaamheid

Mogelijkheden voor ontvluchting/schuilen

Bij incidenten zal een afweging gemaakt moeten worden tussen schuilen of vluchten.

Binnen het invloedsgebied van een BLEVE-scenario is vluchten het uitgangspunt waarbij gerealiseerd dient te worden dat indien daadwerkelijk een BLEVE dreigt, de vluchttijd bijzonder kort is. Feit blijft dat in geval van een calamiteit een vroegtijdige alarmering van levensbelang is om ervoor te zorgen dat de aanwezigen veilig kunnen vluchten. De mogelijkheden om te kunnen vluchten nemen toe door (nood)uitgangen en vluchtroutes zoveel mogelijk loodrecht van de risicobron af te richten. Op die manier worden vluchtende personen afgeschermd door het gebouw zelf. Vluchtroutes dienen duidelijk te worden aangeduid. Ook kan een optimalisatie van de ontvluchting plaatsvinden door de (nood)uitgangen op zo groot mogelijke afstand van de risicobronnen te projecteren.

Bij een toxische wolk kunnen mensen komen te overlijden als gevolg van blootstelling aan de toxische stof. Of mensen daadwerkelijk komen te overlijden is afhankelijk van de dosis, die bestaat uit de blootstellingsduur en de concentratie waaraan de persoon is blootgesteld. Aangenomen wordt dat personen die zich binnen in een van de buitenlucht afgesloten ruimte bevinden een 10 keer zo lage kans hebben te overlijden als personen die zich buiten bevinden (PGS 3).

Het beste advies bij het vrijkomen van een toxische wolk als gevolg van een incident op de weg of het spoor is te schuilen, mits ramen, deuren en ventilatie gesloten kunnen worden. Om personen goed te kunnen beschermen tegen de effecten van een giftige gaswolk dienen ramen en deuren dan ook goed gesloten te kunnen worden. Aangezien het nieuwbouw betreft, zal op grond van de vigerende bouwregelgeving voldoende aandacht zijn voor de luchtdichtheid van de gebouwen. Eventueel aanwezige luchtbehandelingsinstallaties dienen met één handeling uitgeschakeld te worden.

Indien desalniettemin bij een toxische wolk wordt besloten het gebied te ontruimen, is het van belang dat personen haaks op de wolk kunnen vluchten. Hiervoor is het nodig dat er haaks op elkaar staande vluchtwegen beschikbaar zijn, die van de bron af gericht zijn. Deze wegen mogen niet doodlopend zijn.

Bestrijdbaarheid

Een koude BLEVE is niet te bestrijden omdat de tankwagen of meteen explodeert. Gezien de snelle ontwikkeltijd zijn er geen mogelijkheden voor bronbestrijding en primaire effectbestrijding. De effectbestrijding zal daarom gericht zijn op het bestrijden van secundaire branden.

Voor het voorkomen van een warme BLEVE dient een aangestraalde tankwagen tijdig te worden gekoeld en de brandhaard te worden geblust.

Bij een ongeval met toxische gassen en vloeistoffen kan de brandweer, afhankelijk van de stofintensiteit en het groeiscenario, optreden door de gaswolk neer te slaan of te verdunnen/op te nemen met water. Hiertoe dienen voldoende bluswatervoorzieningen nabij de risicobron aanwezig te zijn. De aanwezigheid van bluswatervoorzieningen binnen het plangebied is met het oog op een toxische scenario niet relevant.

3.3 Bevb - Transport door buisleidingen

In artikel 12 lid 3 van het Besluit externe veiligheid buisleidingen juncto artikel 8 van de Regeling externe veiligheid buisleidingen is opgenomen wanneer sprake is van het verantwoorden van het groepsrisico. In onderhavige situatie is sprake van een beperkte verantwoordingsplicht voor de buisleiding, waarbij de verantwoording dient in te gaan op de volgende onderdelen:

- a) Aanwezige en de te verwachten dichtheid van personen in het invloedsgebied van de buisleiding of buisleidingen die het groepsrisico mede veroorzaakt of veroorzaken;
- b) Het groepsrisico per kilometer buisleiding op het tijdstip waarop het besluit wordt vastgesteld en de bijdrage van de in dat besluit toegelaten kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten aan de hoogte van het groepsrisico;
- c) Indien mogelijk, de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die worden toegepast door de exploitant van de buisleiding die dat risico mede veroorzaakt;
- d) Andere mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico en de voor- en nadelen daarvan;
- e) De mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen tot beperking van het groepsrisico in de nabije toekomst;
- f) De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval;
- g) De mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied van de buisleiding of buisleidingen die het groepsrisico mede veroorzaakt of veroorzaken, om zich in veiligheid te brengen indien zich een ramp of zwaar ongeval voordoet.

Ad a)

Het plangebied is deels gelegen binnen zowel de 100% als 1% letaliteitsafstand voor externe veiligheid van buisleiding W-533-01-deel-1.

In de huidige situatie zijn volgens de populatieservice 729 personen in de dagperiode aanwezig en 372 personen in de nachtperiode binnen de bestaande bedrijfsbestemming.

Het voornemen is om 158 woningen en ca. 1.500 m² bedrijfsruimte te realiseren. Daarnaast wordt een middelbare school voor 1.200 leerlingen gerealiseerd.

Als gevolg van het plan is sprake van een toename van 675 personen in de dagperiode en 7 personen in de nachtperiode.

Ad b)

De externe veiligheidsrisico's van de buisleidingen zijn nader beschouwd. De berekeningen van de hoogte van het groepsrisico van de relevante buisleidingen hebben overeenkomstig de voorschriften plaatsgevonden met het rekenprogramma CAROLA.

Voor de buisleidingen geldt dat de oriëntatiewaarde van de hoogte van het groepsrisico zowel vóór als ná de planrealisatie niet wordt overschreden. De realisatie van het plan leidt tot een rekenkundige toename van de hoogte van het groepsrisico van de buisleiding W-533-01-deel-1, waardoor in de toekomstige situatie sprake is van een groepsrisico hoger dan $0,1 * OW$.

Ad c)

Dit valt buiten de scope van dit onderzoek.

Ad d)

Momenteel bevindt zich binnen het plangebied de thuisbasis van familiebedrijf Hocras. Dat bedrijf is onlangs verplaatst naar een bedrijventerrein in Almere. Dit betekent dat het plangebied vrij is gekomen voor een nieuwe ontwikkeling. Het voornemen is om op het perceel woningen/appartementen, bedrijfsunits en een middelbare

school te realiseren. Hiermee ontstaat een unieke mix van functies die voor alle inwoners van Bussum en omstreken wat oplevert. Daarbij voorziet het initiatief in de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte binnen de gemeente Gooise Meren. Voor wat betreft de school wordt hier, op een centrale plek, ruimte geboden voor een fusie van twee bestaande scholen.

Ad e)

De beoogde bebouwing wordt op grotere afstand van de hogedruk aardgasleiding gerealiseerd dan de bestaande bebouwing, waardoor de ruimtelijke scheiding tussen buisleiding en bebouwing toeneemt.

Ad f)

Voor de bestrijding van een calamiteit is de inrichting van het gebied van belang. Bij een dreigende breuk van een hogedruk aardgasleiding richt de brandweer zich op het veilig stellen van het effectgebied en het voorkomen van een ontsteking. Als uitstroming plaatsvindt, zal de Gasunie de leiding inblokken. Afhankelijk van het systeem en de afstand tot de breuk kan het enkele uren duren voor de leiding is leeg gelopen. In geval van een directe ontsteking kunnen hulpdiensten door de enorme hittestraling de fakkels beperkt benaderen om gewonden te helpen. De fakkels zelf kan niet door de brandweer worden geblust. Er dient te worden gewacht tot het ingeblokte leidingdeel leeg is gelopen.

Naast het tijdig aanwezig zijn met voldoende materieel is tevens de bereikbaarheid in algemene zin en de specifieke risicolocatie cruciaal. De aspecten 'bereikbaarheid calamiteit' en de '(primaire en secundaire) bluswatervoorziening' spelen hierin een rol.

Ad g)

Het maatgevende scenario voor ongevallen met aardgastransportleidingen is fakkelsbrand. Slachtoffers kunnen vallen door de warmtestraling en een drukgolf. Alle aanwezigen die door de vuurbal worden getroffen komen te overlijden. Hiernaast kunnen rondvliegende brokstukken en glasscherven plaatselijk zware schade aanbrengen aan personen en gebouwen.

De mogelijkheden om zelfredzaamheid te vergroten

Het risico op een incident met een hoge druk aardgasleiding wordt voornamelijk bepaald door het risico van schade aan de leiding door (graaf)werkzaamheden nabij de leiding.

Een belangrijkste bronmaatregel om het risico te verkleinen is het opnemen van een aanlegvergunningstelsel voor een strook aan weerszijden van de aardgastransportleiding. Daarnaast dient in het bestemmingsplan te worden opgenomen dat binnen de belemmeringsstrook (5 meter aan weerszijden van de leiding) een bouwverbod geldt. Tot slot wordt geadviseerd om grondwerkzaamheden, zoals heien, op minder dan 20 meter van de buisleiding onder toezicht van de leidingbeheerder te laten uitvoeren. Door deze maatregelen wordt het groepsrisico verder gereduceerd.

Mogelijkheden voor ontvluchting/schuilen

Binnen het invloedsgebied van de aardgastransportleiding is vluchten de beste optie. Wat betreft een fakkelsbrand na leidingbreuk geldt dat het zich snel kan ontwikkelen. Afhankelijk van de afstand van bebouwing tot de aardgasleiding, zijn er scenario's waarbij vluchten niet of nauwelijks mogelijk is. De hittestraling is daarvoor te groot. Personen die aanwezig zijn binnen de 100% letaliteitsgrens komen te overlijden. Indien het incident op grotere afstand van het plangebied plaatsvindt zijn de mogelijkheden voor zelfredzaamheid, voor het gebied dat buiten de 100% letaliteitsgrens valt, groter. Het plangebied ligt binnen deze 100% letaliteitsgrens.

Indien het incident zich op grotere afstand voordoet, is zelfredzaamheid mogelijk, mits ontvluchting uit gebouwen en omgeving op een juiste manier mogelijk is. Vluchten kan dan alleen maar via een route buiten het 'zicht' van de fakkels. Vluchtroutes moeten personen direct van de calamiteit weg leiden. Hier dient in de nader planuitwerking aandacht voor te zijn.

3.4 Bevi – LPG-tankstation

Het bevoegd gezag dient bij de besluitvorming omtrent de planontwikkeling de hoogte van het groepsrisico te verantwoorden aan de hand van de onderdelen uit het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) artikel 13:

- 1) Aanwezige en de te verwachten dichtheid van personen in het invloedsgebied van de inrichting/inrichtingen.
- 2) De hoogte van het groepsrisico per inrichting op het tijdstip waarop dat besluit wordt vastgesteld.
- 3) Indien mogelijk, de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die worden toegepast door degene die de inrichting drijft.
- 4) Indien mogelijk, de maatregelen ter beperking van het groepsrisico die in dat besluit zijn opgenomen.
- 5) Voorschriften ter beperking van het groepsrisico die het bevoegd gezag voornemens is te verbinden aan de voor een inrichting.
- 6) Voor- en nadelen van andere mogelijkheden voor ruimtelijke ontwikkelingen met een lager groepsrisico.
- 7) De mogelijkheden en de voorgenomen maatregelen tot beperking van het groepsrisico in de nabije toekomst.
- 8) De mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een ramp in de inrichting(en).
- 9) De mogelijkheden voor personen die zich bevinden in het invloedsgebied van de inrichting, om zich in veiligheid te brengen indien zich in die inrichting een ramp voordoet.

Ad 1)

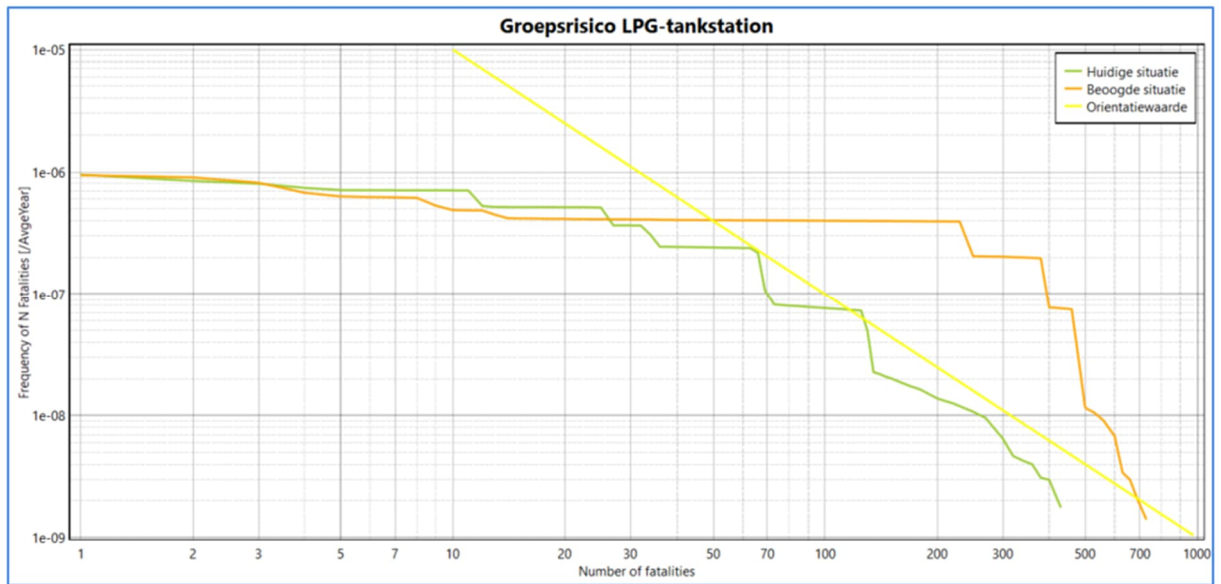
De planlocatie ligt deels binnen het invloedsgebied van het reservoir en het vulpunt van het LPG-tankstation. Het resterende deel van de omgeving, liggende binnen het invloedsgebied van het LPG-tankstation, bestaat uit woningen.

Dit tankstation fungeert echter al enige tijd niet meer als LPG-verkooppunt en er zijn ook geen voornemens om in de toekomst weer LPG te gaan verkopen. Planologisch is deze mogelijkheid er echter wel. Om die reden zijn de effecten van het tankstation wel in deze verantwoording meegenomen.

Als gevolg van de planontwikkeling neemt de personendichtheid binnen het invloedsgebied van het LPG-tankstation toe.

Ad 2)

Op basis van de gegevens over de bevolkingsdichtheid en de gegevens ten aanzien van het LPG-tankstation is het groepsrisico bepaald met het rekenprogramma Safeti. Uit afbeelding 2 blijkt dat de hoogte van het groepsrisico in de huidige situatie (groene) de oriënterende waarde overschrijdt (normwaarde bedraagt 1,14). Als gevolg van het plan neemt de hoogte van het groepsrisico toe tot 5,75 (toekomstige situatie), waarmee de oriënterende waarde ook wordt overschreden.

Afbeelding 2 Grafische weergave resultaat Safeti-berekening

Ad 3, 4 en 5)

In de gemeentelijke beleidsvisie³ is aangegeven dat een overschrijding van de oriënterende waarde in beginsel niet is toegestaan. Omdat er dringende redenen kunnen zijn een ontwikkeling toch toe te laten of omdat in een bestaande situatie er reeds een overschrijding van de oriënterende waarde plaatsvindt, zal een overschrijding van de oriënterende waarde in de toekomstige situatie niet geheel vermeden kunnen worden. Activiteiten die bijdragen aan het vergroten van het groepsrisico, terwijl in de huidige situatie de oriënterende reeds worden overschreden zijn niet toegestaan, tenzij:

- a. de activiteit een groot maatschappelijk nut heeft op de betreffende locatie
- b. alle mogelijke te treffen maatregelen om het risico bij de bron te beperken zijn benut
- c. er zicht is op een toekomstige afname van het groepsrisico tot bij voorkeur onder de oriënterende waarde
- d. er voorzieningen zijn getroffen die maken dat de hulpdiensten tijdig worden gealarmeerd, snel ter plaatse kunnen zijn en beschikken over voldoende mogelijkheden om de calamiteit te kunnen bestrijden
- e. de bevolking is en blijft actief geïnformeerd en weet wat er te doen staat in het geval van een calamiteit en
- f. er zich geen beperkt zelfredzame personen binnen het invloedsgebied bevinden

Hiernavolgend wordt op deze punten ingegaan:

a. De activiteit heeft een groot maatschappelijk nut op de betreffende locatie

Behoeft middelbare school

Binnen de gemeente Gooise Meren is behoefte aan een nieuwe locatie voor Voorgezet Onderwijs (VO). Het gaat niet om de toevoeging van een school, maar om een vervanging van bestaande scholen. Het betreft het Montessori Lyceum Gooise Meren dat is ontstaan uit de fusie van de Vitusmavo en het Willem de Zwijgercollege. De school dient geschikt te zijn voor circa 1.200 leerlingen. Er is in 2022 een quickscan uitgevoerd waarin de mogelijke locaties voor een VO-school met een omvang van 1.200 leerlingen zijn onderzocht. In 2023 is nogmaals door de gemeente onderzocht of alternatieve locaties beschikbaar waren. De conclusies van beide onderzoeken was dat onderhavige locatie (aan de Franse Kampweg) het meest geschikt is. De nieuwbouw van de VO-school past in het 'Integraal huisvestingsplan, een toekomstbestendig perspectief voor de scholen in Gooise Meren' (IHP, november 2017). De nieuw te bouwen middelbare school geeft uitvoering aan de zorgplicht van de gemeente Gooise Meren om scholen te voorzien van huisvesting waarin de leerlingen in een gezond en veilig leefklimaat onderwijs kunnen krijgen.

Behoeftewoningbouw

Uit de Woonvisie Regio Gooi en Vechtstreek 2016 - 2030, blijkt dat de regio Gooi en Vechtstreek voor de uitdaging staat om in de komende 20 jaar 11.500 woningen toe te voegen. Het toevoegen van de nu beoogde 157 woningen levert daaraan een bijdrage. Het voorliggende plan heeft het proces van de regionale afstemming doorlopen. Dit heeft geleid tot overeenstemming met de betrokken gemeenten die zijn vertegenwoordigd in de regio Gooi- en Vechtstreek. Verder is binnen de gemeente behoefte aan betaalbare woningen. Met de beoogde ontwikkeling worden 52 sociale huurwoningen gerealiseerd. De rest van het woningbouwprogramma is zeer divers, waarbij geconcludeerd kan worden dat sprake is van een kwantitatieve en een kwalitatieve behoefte.

b. Alle mogelijke te treffen maatregelen om het risico bij de bron te beperken zijn benut

De installatie voor het afleveren van LPG valt onder de werkingssfeer van het Activiteitenbesluit milieubeheer. Ingevolge dit besluit zijn diverse veiligheidsmaatregelen voorgeschreven om risico's te voorkomen en te beheersen. Zo dient het beheer van een LPG-afleverinstallatie te worden uitgevoerd door ter zake geïnstrueerde personen. De met het toezicht belaste persoon moet over voldoende deskundigheid beschikken, zowel ten aanzien van de bij een normaal bedrijf in acht te nemen veiligheidsvoorschriften, als ten aanzien van de in geval van een gaslekage of brand noodzakelijk te verrichten handelingen. Daarnaast dient een noodplan te zijn uitgewerkt. Het bedienend personeel moet op de hoogte zijn van de inhoud van het noodplan en de werkbaarheid van de vastgestelde noodprocedure moet regelmatig in de praktijk worden beproefd. Tevens zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van blusmiddelen.

c. Er is zicht op een toekomstige afname van het groepsrisico tot bij voorkeur onder de oriënterende waarde

Voor het onderhavige tankstation is de LPG doorzet in de omgevingsvergunning milieu beperkt tot maximaal 499 m³ per jaar. Daarnaast heeft het leveren van LPG in een tank met een hittewerende coating een sterk risicoreducerend effect. De hittewerende bekleding vertraagt het ontstaan van een warme BLEVE. Bij een plasbrand zorgt de bekleding ervoor dat het ten minste 75 minuten duurt voordat een warme BLEVE kan plaatsvinden. Hierdoor heeft de brandweer meer tijd om de brand te bestrijden, zodat een warme BLEVE voorkomen kan worden. Ook kan deze tijd benut worden om de omgeving te waarschuwen. Een koude BLEVE is niet te bestrijden omdat de tank meteen explodeert. Gezien de snelle ontwikkeltijd zijn er geen mogelijkheden voor bronbestrijding en primaire effectbestrijding. De effectbestrijding zal daarom gericht zijn op het bestrijden van secundaire branden.

Overige maatregelen die getroffen kunnen worden is het opnemen van venstertijden voor het lossen van de LPG-tankwagens. Deze kan wordt afgestemd op de periode met de laagste personendichtheid in de omgeving. Dergelijke maatregelen hebben echter invloed op de bedrijfsvoering van het LPG-tankstation en kunnen dan ook uitsluitend in overleg en met instemming van de inrichtinghouder worden doorgevoerd.

d. Er zijn voorzieningen getroffen die maken dat de hulpdiensten tijdig worden gealarmeerd, snel ter plaatse kunnen zijn en beschikken over voldoende mogelijkheden om de calamiteit te kunnen bestrijden

Het tijdig alarmeren wordt geborgd door de stappen te volgen zoals deze zijn opgenomen onder het kopje "risicocommunicatie" in § 3.1.

Verder blijkt uit de toelichting van het vigerende omgevingsplan dat de bereikbaarheid van het LPG-tankstation voldoende is. Hetzelfde geldt voor de bluswatervoorziening, gelet op het feit dat de watergang aangrenzend aan het terrein van het tankstation als secundaire watervoorziening dienst kan doen.

e. De bevolking is en blijft actief geïnformeerd en weet wat er te doen staat in het geval van een calamiteit

Bij incidenten zal een afweging gemaakt moeten worden tussen schuilen of vluchten. Binnen het invloedsgebied (150 meter) is vluchten het uitgangspunt waarbij gerealiseerd dient te worden dat indien daadwerkelijk een BLEVE dreigt, de vluchttijd bijzonder kort is. In geval van een calamiteit is een vroegtijdige alarmering van levensbelang om ervoor te zorgen dat de aanwezigen veilig kunnen vluchten. De mogelijkheden om op eigen kracht te kunnen vluchten nemen toe door (nood)uitgangen en vluchtroutes zoveel mogelijk loodrecht van de risicobron af te richten en duidelijk aan te geven. Op die manier worden vluchtende personen afgeschermd door het gebouw zelf.

f. Er bevinden zich geen beperkt zelfredzame personen binnen het invloedsgebied

Het plan betreft de realisatie van een middelbare school en woningen. Dit zijn geen functies die specifiek zijn bedoeld voor verminderd zelfredzame personen. Voor leerlingen van de school mag er vanuit worden gegaan dat deze zich zelf in veiligheid kunnen brengen en ontruimingsinstructies kunnen opvolgen.

Ad 6 en 7)

Het plan omvat de herbestemming van een bedrijfskavel naar woningen, bedrijfsunits en een middelbare school. De planvorming leidt tot een stijging van de hoogte van het groepsrisico van het tankstation. De hoogte van het groepsrisico ligt in de toekomstige situatie hoger dan de oriëntatiewaarde.

Ad 8)

Zie bovenstaand onder d.

Ad 9)

Zie bovenstaand onder e.

Circulaire effectafstanden externe veiligheid LPG-tankstations

In de 'Circulaire effectafstanden externe veiligheid LPG-tankstations' wordt het bevoegd gezag verzocht rekening te houden met een effectafstand van 60 meter tot (beperkt) kwetsbare objecten. Dit wil zeggen dat deze afstand in beginsel aangehouden moet worden, maar dat gemotiveerd afwijken is toegestaan door het treffen van veiligheidsmaatregelen. Daarnaast wordt verzocht om rekening te houden met een effectafstand van 160 meter tot zeer kwetsbare objecten.

De geprojecteerde bebouwing binnen het plangebied ligt op een afstand van minder dan 60 meter van het LPG-tankstation. Echter in de huidige situatie ligt de bestaande bebouwing significant korter op het LPG-tankstation, waarmee de planvorming leidt tot een verbetering van deze situatie.

Volgens de meest actuele inzichten (Besluit kwaliteit leefomgeving, bijlage VI onder C) is een gebouw met een onderwijsfunctie een kwetsbaar gebouw (dus niet zeer kwetsbaar⁶). Er worden derhalve geen zeer kwetsbare objecten gerealiseerd binnen het plan (dit wordt ook in de planregels opgenomen), waardoor de bovengenoemde afstanden geen belemmering vormen.

3.5 Cumulatie van meervoudige risicobronnen

In het voorgaande is het risico van meerdere bronnen (routing gevaarlijke stoffen, buisleidingen en LPG-tankstation) beschouwd. Het is in dat kader belangrijk om eventuele cumulatie te beschouwen. Over cumulatie wordt gesproken als personen zich binnen het invloedsgebied van meervoudige risicovolle activiteiten bevinden, waardoor de kans dat deze personen slachtoffer worden als gevolg van een incident groter is dan ten gevolge van één risicovolle activiteit. Een rekenkundige bepaling van het gecumuleerde groepsrisico is niet mogelijk, gezien de definiëring van de normen.

Uit de GR-berekeningen blijkt dat het groepsrisico vanwege het LPG-tankstation in de beoogde situatie de oriënterende waarde overschrijdt wat bij de andere risicobronnen (weg en buisleiding) niet het geval is. Het eventuele gecumuleerde groepsrisico – als daar al van gesproken kan worden – zal daarmee door het groepsrisico vanwege het LPG-tankstation worden bepaald. Daarnaast wordt bij iedere risicobron een andere groep beschouwd doordat de invloedsgebieden van de beschouwde bronnen niet gelijk zijn aan elkaar. Feit blijft wel dat personen binnen het plangebied zich binnen het invloedsgebied van meerdere risicobronnen bevinden. De invloed van deze risicobronnen en hoe om te gaan bij een incident is in de vorige paragrafen uitgebreid beschouwd.

Verder zal in deze situatie geen sprake zijn van domino-effecten (bijvoorbeeld in de voorliggende situatie: een incident bij het LPG-tankstation leidt niet tot een incident als gevolg van een buisleiding), waardoor het effect van een incident bij de ene risicobron niet groter wordt door de aanwezigheid van een andere risicobron.

⁶ Een functie voor basisonderwijs of onderwijs aan minderjarigen met een lichamelijke of geestelijke beperking is wel een zeer kwetsbaar gebouw, maar daar is in deze situatie geen sprake van.

3.6 Ter afsluiting

In deze notitie zijn elementen aangedragen die de gemeenteraad kan gebruiken bij de oordeelsvorming inzake de verantwoording van het groepsrisico. De gemeente Gooise Meren dient in het kader van de ruimtelijke procedure advies in te winnen bij de Veiligheidsregio en een standpunt in te nemen aangaande de verantwoording van het groepsrisico.